

GÓRNOŚLĄZAK

Pismo codzienne, poświęcone sprawom ludu polskiego na Śląsku.

GORNOŚLĄZAK

wychodzi 6 razy w tygodniu i kosztuje miesięcznie 3.— zł.

Przez lud — dla ludu!

TELEFON Nr. 1414.
P. K. O. Katowice 304540.

OGŁOSZENIA

oblicza się na wiersze milimetrowe. — Wiersz milimetry kosztuje 15 groszy. — Wiersz reklamowy 60 gr.

REDAKCJA i EKSPEDYCJA

znajduje się w Katowicach, ul. św. Stanisława 4.

Nr. 112

Katowice, sobota 16-go maja 1931 r.

Rok 30

Przed sesją Ligi Narodów.

Z pośród olbrzymiej ilości zagadnień międzynarodowych cztery sprawy zajmą prawdopodobnie szczególną uwagę przyszłej sesji Ligi Narodów w Genewie. Jako naczelny punkt obrad wysuwa się sprawę rozbrojenia powszechnego. Trudno już obecnie przewidzieć, czy prace Ligi Narodów postąpią nieco naprzód w tej tak ważnej dziedzinie prac pacyfistycznych (pokojowych), w każdym razie nie należy wątpić w to, że odpowiednie prace przygotowawcze są nader energicznie prowadzone, zarówno ze strony odpowiedniego aparatu Ligi Narodów jak i zainteresowanych mocarstw. Wiele zastrzeżeń następcza stanowisko Niemiec, które wydaje na zbrojenie dwa razy tyle, co państwo polskie, a pomimo tego ustawicznie narzekają na ograniczenie zbrojeń.

Drugim ważnym przedmiotem obrad 63 sesji będzie sprawa austro-niemieckiej unii gospodarczej. Pomimo, że sprawa ta tyczy się właściwie samcej Europy, wywoła ona niewątpliwie również duże zainteresowanie ze strony państw pozaeuropejskich, ze względu na doniosłość gospodarczą, co przy obecnej wrażliwości świata pod tym względem, jest całkiem zrozumiałe. Dlatego też przypuszczają należy, że berlińskie starania, by Liga Narodów uznała sprawę dla siebie za obojętną, spełzną na niczym. Właśnie zadaniem Ligi Narodów jest regulowanie całokształtu spraw międzynarodowych między poszczególnymi członkami. Trzecia sprawa nosi charakter czysto formalny. Tyczy się ona sprawozdania delegata Polski o położeniu na Górnym Śląsku. Podczas ostatniej sesji w Genewie Niemcy oskarżali Polskę o terror podczas wyborów na Górnym Śląsku. Wiadomo powszechnie, że Liga Narodów uznała stanowisko polskie za zgodne z prawem. Sprawę tę zakończy ostatecznie sesja obecna, co podkreśli raz jeszcze bezpodstawność oszczerczych zarzutów niemieckich i polską lojalność względem zobowiązań międzynarodowych.

Czwartą wreszcie sprawą będzie historia ostatnich wykroczeń gdańskich, które pacyfistycznie ideę współzycia polsko-gdańskiego w myśl życzeń Ligi Narodów. Zauważyć trzeba, że wolne miasto Gdańsk przez długie lata było pupilem, choć badzo swawolnym Ligi Narodów, niezmiernie wrażliwej wówczas na sprawy narodowościowe. Z biegiem jednak czasu opinia publiczna Europy zorientowała się, że „uciskany Gdańsk” jest ostoją wybujałego nacjonalizmu pruskiego w najgorszych jego formach, że ludność polska jest tam metodycznie uciskana i szykanowana przez oficjalne nawet urzędy. Nawet największy idealista gdański przyznać musi, że Gdańsk istnieje dla Polski, a nie Polska dla Gdańska, dlatego też wybrzydki nacjonalistów gdańskich winny nietylko znaleźć właściwą ocenę, ale muszą być raz na za-

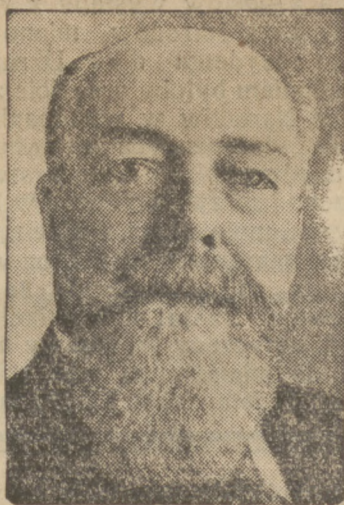
Polska nie zna brutalności -- jaka panuje w Niemczech.

Katowice. (PAT) Wychodzące w Westfalji pismo „Das andere Deutschland“ w numerze z dnia 9 maja przytacza urywek z artykułu katolickiego czasopisma niemieckiego „Heimat und Volk“ w Kolonii z dnia 5 maja rb., przeznaczono dla sfer katolickich i niemiecko-narodowych, które stwierdza, że „podczas rozprawy sądowej w Rybniku o terror przeciwko mniejszości niemieckiej w Brzeziu, musieliśmy sobie nieestetycznie wstydem pozwolić wyliczyć przez pol-

skiego adwokata terrorystyczne napady w Niemczech, w których przeszło 300 ludzi pado ofiarą walk politycznych. Gdy się porówna taki smutny rekord napadów na życie ludzkie w Niemczech z wypadkami na G. Śląsku, to trzeba z ubolewaniem stwierdzić, iż porównanie to wypada na korzyść Polski. Byłby najwyższy czas — podkreśla pismo — aby wystąpić przeciwko brutalności w Niemczech, które z polityką nie mają nic wspólnego“.

Doumer prezydentem Francji.

Paryż. W sobotę doszło do wyboru prezydenta republiki francuskiej. W pierwszym głosowaniu otrzymał Doumer 442, Briand natomiast 401 głosów, w drugim głosowaniu Briand ustąpił. Doumer otrzymał 504 głosów (a więc bezwzględną większość) i w ten sposób został wybrany prezydentem.

Życiorys prez. Doumera.

Paweł Doumer urodził się 22 marca 1857 w Aurillac (Cantal). Z początku uprawiał publicystykę, następnie przeszedł do polityki i został obrany w 1888 roku deputowanym z departamentu Aisne. Od r. 1912 zasiada w senacie, jako przedstawiciel Korsyki.

W gabinecie Bourgeois (1895-95) sprawował Doumer urząd ministra finansów. Zyskał sobie stanowisko general-gubernatora Indochin.

Kandydował na stanowisko prezydenta republiki w r. 1906, ale legł przy głosowaniu Fallieresowi, który otrzymał 449 głosów przeciw 371 głosom, oddanym na Doumera. Piastował tę funkcję ministra finansów w gabinecie Brianda (1921-22).

wsze ukrócone. Nie potrzeba w tym celu wielkich zabiegów, wystarczy poprostu, aby wolne miasto wyjąć z pod wpływów niemieckich a utrzymać pod wpływami samej Ligi Narodów.

Jak widzimy więc, zbliżająca się sesja Ligi Narodów obradować będzie nad sprawami żywo obchodzącymi przedewszystkiem Europę, a następnie świat

W r. 1927 obrany został Doumer większością 238 głosów przeciw 35 przeciwnikom, które to funkcje sprawuje do ostatniej chwili.

Socjaliści francuscy przeciw Doumerowi.

Paryż. (Pat.) W dzienniku socjalistycznym „Le Populaire” ukazał się manifest, podpisany przez wszystkich socjalistycznych członków parlamentu francuskiego, podający do wiadomości narodu francuskiego „rezultat głosowania, który nie odpowiada woli narodu”. Manifest podkreśla dążenia pokojowe Francji.

Czy koniec polityki briandowskiej.

Paryż. Prasa ogólnie podnosi, że wybór prezydenta Francji nie pozostanie bez wpływu na jej politykę zagraniczną w szczególności stosunek do Niemiec. Konstytucja nie nadaje wprawdzie jakichś oddzielnych praw prezydentowi w rządach, niemniej jednak konstytucja nie zabrania prezydentowi polityki zagranicznej i szereg prezydentów wpływ na nie wywierało.

Prasa, omawiając klęskę Brianda w wyborach prezydenckich przewiduje, że temsamem kończy się polityczna kariera Brianda, którego hasłem było doprowadzić do zgody francusko-niemieckiej. Czy przewidywania te się sprawdzą, zobaczymy w przyszłości — jedno jednak jest pewne, jakkolwiek sam Briand cieszy się u swoich wielkim poważaniem, to jednak większość opinii francuskiej wykazała, że nie godzi się na dotychczasową politykę ustępstw wobec Niemiec, które na wszystko odpowiadają szaleństwem nacjonalistycznym.

Doumer natomiast, jest przedstawicielem polityki, która stanowczo domaga się od Niemców lojalności.

cały. W czasach, kiedy wszelkie sprawy rysują swe kontury w sposób najbardziej zdecydowany Liga Narodów w działalności swojej również zdobyć się musi na wielką stanowczość i jasność, połowiczność bowiem i polityka przewlekła osłabiłaby znacznie dzisiejszą powagę tej wielkiej instytucji międzynarodowej.

Ku pamięci poległych.

W Łukowie wzniesiono granitowy pomnik ku czci bohaterów powstania listopadowego. Na pięknym obelisku umieszczono Orła Białego i tablicę z napisem: „1831 r. Ofiara ich czynów i krwi zarzewiem miłości Ojczyzny na dalsze stulecia 1931 r.”. Na ilustracji widzimy fragment robót końcowych przy budowie pomnika.

Briand zostaje w rządzie, przynajmniej narazie.

Paryż. (Pat.) Gazeta radykalno-socjalistyczna „La Republique” ogłasza następującą deklarację, podpisaną przez Brianda: Głosowanie w Wersalu ma niezaprzeczenie znaczenie polityczne wewnętrzne, nie dotyka jednak zupełnie polityki zewnętrznej, która była niejednokrotnie zaaprobowana przez parlament. W ten sposób rozumieniem to głosowanie i tak długo kierować będą sprawami zagranicznymi, dopóki Izba lub Senat nie wyrażą mi votum nieufności. Zresztą mam zamiar w dniu jutrzejszym jechać do Genewy z delegacją francuska.

Paryż. (Pat.) Na wczorajszym posiedzeniu rady ministrów Briand wystąpił z zamiarem ustąpienia ze stanowiska ministra spraw zagranicznych. Premier Laval, podtrzymany przez wszystkich członków gabinetu jednogłośnie, nalegał bardzo żywo, aby Briand zgodził się wyjechać do Genewy bronić interesów Francji na terenie Ligi Narodów. Briand wreszcie wyraził na to swą zgodę i wyjechał do Genewy w towarzystwa Ponceta. W wywiadzie prasowym Briand oświadczył, że zgodził się cofnąć swą dymisję, ponieważ koledy jego przypomnieli mu o obowiązkach, które na nim ciąży jako na przewodniczącym komitetu studjów europejskich.

Polsko - belgijska konwencja sądowa.

Bruksela. (Pat.) Podpisana tu została konwencja polsko-belgijska, regulująca sprawy wzajemnego wydawania i przesyłania przestępców kryminalnych, jakoteż sprawy postępowania sądowego.

TELEGRAMY.

Cieszyniacy omijają szkoły niemieckie.

Bielsko. (Pat.) W dn. 10 i 11 bm. w Cieszynie odbyły się komisyjne wojsy do szkół powszechnych. Na 188 zgłoszonych ogółem dzieci 171 wpisano do szkół polskich, a tylko 17, tj. 11 proc. do szkół niemieckich. Cztery sporne wypadki przekazano powiatowej komisji szkolnej.

Pomyślny rozwój polskiego harcerstwa w Czechosłowacji.

Morawska Ostrawa. (Pat.) W Czeskim Cieszynie odbyło się w dniach ostatnich walne zebranie harcerstwa polskiego w Czechosłowacji, w którym po raz pierwszy wziął udział delegat Związku harcerzy czechosłowackich w Pradze.

Harcerstwo polskie w Czechosłowacji rozwija się bardzo pomyślnie, liczy bowiem 1298 członków, zorganizowanych w 50 drużynach męskich i żeńskich; utrzymuje ono z harcerstwem w Polsce żywy kontakt, korzystając z obozów letnich, kursów i innych udogodnień.

Prezesem został wybrany ponownie poseł dr. Jan Buzek.

Znowu lotnik polski stanie przed sądem niemieckim.

Berlin. (Pat.) Biuro informac. Conti donosi: Dochodzenia przeciwko polskiemu kapitanowi lotnikowi, który przed kilku dniami wylądował przymusowo w Pasłęce, wykazało, że już na krótko przedtem wylądował on raz przymusowo na terytorjum niemieckim, ale zdołał ponownie wystartować. Zbraku oliwy lotnik musiał jeszcze raz opaść w pobliżu Pasłęki. Przeciwko lotnikowi, który jest dotychczas aresztowany, podjęte będą dochodzenia karne za przekroczenie postanowień o komunikacji napowietrznej i przepisów paszportowych. Fakt, że lotnik raz już wylądował przymusowo na terytorjum niemieckim i próbował uciec, oczywiście wpłynie na obustronne kary.

Nota rządu polskiego w sprawie skarg „Volksbundu“.

Genewa. (Pat.) W poniedziałek przed południem radca delegacji polskiej przy Lidze Narodów p. Gwiazdowski złoży w sekretarjacie generalnym notę rządu polskiego, dotyczącą styczniowej rezolucji Rady w spraw. skarg Volksb. Nota ta zawiera bardzo obszerny aneksy, z których pierwszy dotyczy przytaczanych przez skargę Volksbundu incydentów na Górnym Śląsku w okresie przedwyborczym i zdaje sprawę z przebiegu i wyniku śledztwa w tych wypadkach oraz zastosowanych sankcyj prawnych. Drugi aneksy zawiera wiadomości o zarządzeniach władz w celu zaprowadzenia uspokojenia na Górnym Śląsku.

Reka bolszewicka nad Hiszpanją.

Madryt. Poprzez pierwsze białe informacje biur telegraficznych o rozruchach w Hiszpanji, coraz jaśniej występuje właściwe tło tych zajść. Wczoraj jeszcze depesze podawały:

„Prokurator oświadczył, że sprawcami zajść byli monarchiści. Władze prokuratorskie zamierzają wystąpić przeciw Alfonsovi de Bourbon, który zdaniem ich od dnia 13 września 1923 nie mógł być uważany za prawowitego króla Hiszpanji“.

Może jednak nie ulegać wątpliwości, że jeśli jakaś prowokacja monarchistyczna nie ma być wykluczona, to jednak organizatorami zajść są komuniści, którzy zachowali się tu tak, jak w Rosji za czasów przejściowego rządu Kiełieńskiego.

Madryt. Naogół panuje w Hiszpanji spokój. Tylko Andaluzja wykazuje ostatnie drgania buntu.

Najgorzej działo się w Maladze. Ok. 70 kościołów i klasztorów zaatakowano tam i częściowo spalono. W wielu miejscach ogień przerzucił się na sąsiednie domy. Jeden magazyn handlowy został zupełnie zniszczony. Szkody, wyrządzone tutaj tylko, oceniamy na 1 i pół miliona pesetów. Z Madrytu wrócił gubernator cywilny, któremu udało się przywrócić do pewnego stopnia porządek. Celem wzmocnienia wojska, stacjonowanego w

Maladze, sprowadzono z zewnątrz jeszcze kilka kompanij.

Naogół nie zdarzyły się wczoraj w Andaluzji żadne nowe wypadki podpalania kościołów, tylko w San Lucar del Barameda, miejscowości kąpielowej koło Seville, podpalono jeszcze jeden klasztor.

W Cordobie przyszło w sobotę późno wieczór do starcia między gwardją cywilną a tłumem, który zbiegł się na fałszywą wiadomość o pożarze zakładu obłąkanych. Bliższe okoliczności zajścia nie są jeszcze wyjaśnione. Prawdopodobnie zaszła tu pomyłka gwardji. Od kul karabinowych padło 2 zabitych, 2 odniosło ciężkie rany, a wielu lekkie.

W Alicante panowało jeszcze wielkie wzburzenie, ponieważ chłopak, ranny dnia poprzedniego przez strzał rękoma z klasztoru, zmarł. (Wiadomość ta była z pewnością zmyślona przez komunistów.) Banki były zamknięte. Do poważniejszych zajść nie przyszło.

W bardzo wielu miejscowościach klasztor, a zwłaszcza rezydencje Jezuitów, zostały zamknięte. Mieszkańcy ich szukali schronienia w domach obywatelskich.

W Granadzie wzięto szturmem klasztor, ale gubernatorowi cywilnemu dało się wyprowadzić tłum z kościoła, który nie doznał żadnej szkody. W Madrycie i w Barcelonie panuje zupełny spokój.

W Madrycie panuje jeszcze nerwy nastroj.

Madryt. W Madrycie panuje jeszcze nerwy nastroj. Po mieście krąży najróżnorodniejsze pogłoski.

W trzech punktach widać płomienie i słupy dymu. Znowu napadli komuniści na kościoły i klasztory i podpallili je. Uporczywie krąży pogłoska, że komuniści próbowali napaść także na Bank Hiszpański. Przy odpiernianiu ich napadu miało być dużo rannych.

Główne place i ulice miasta obsadzili silne oddziały wojsk. W punktach strategicznych ustawiono karabiny maszynowe i tanki. Ruch zamartł całkowicie. Komuniści chcieli ponownie demonstrować. Położenie jest jeszcze poważne.

W Murcji palą się podobno liczne kościoły i klasztory. Gubernatorzy Malagi i Seville podali się do dymisji. W Logrono i Saragocie ewakuowano klasztory z powodu niebezpieczeństwa napadu.

Z Kordoby donoszą, że przy tłumieniu demonstracyj komunistycznych przyszło do strzelaniny, ofiarą której miało paść trzech zabitych i ośmiu rannych. Również i tutaj palą się klasztory.

W Walencji motloch napadł na klasztor i wypędził zakonników. Takie same wieści nadchodzą z Bilbao i Almerji.

Trochę spóźniona konfiskata majątku.

Madryt. (Pat.) Ukazał się dekret konfiskujący majątek prywatny b. króla Alfonsa. (Jak wiadomo, Alfons wywiózł zagranicę większą część swego majątku idącego w setki milionów).

Rezydent dla „Ukrainy“.

Londyn. (Pat.) Na posiedzeniu Izby gmin jeden z posłów wystąpił z wnioskiem, aby Liga Narodów mianowała specjalnego rezydenta dla „Ukrainy“, którego zadaniem byłoby przyjąć z pomocą Lidze Narodów w wykonaniu jej obowiązków, dotyczących traktatu, zawartego między Polską a mocarstwami sojuszniczymi i sprzymierzonymi w kwestji uprawnień mniejszości. Podsekretarz stanu spraw zagranicznych Dalton w odpowiedzi na to oświadczył, że ani wzmiankowany traktat ani jakikolwiek inny układ, dotyczący tej sprawy nie upoważnia do mianowania tego rodzaju rezydenta przedstawiciela Ligi Narodów.

Zapowiedź encykliki papieskiej w sprawach społecznych.

Citta del Vaticano. (PAT) Z okazji 40-lecia encykliki Rerum Novarum, papież Pius XI wyda wkrótce encyklikę zatytułowaną „Quarantessimo“, w której omówi znaczenie wspomnianego dokumentu oraz rozwinięte myśli papieża Leona XIII o strukturze społecznej świata. Encyklika ukaże się jednocześnie w kilku językach, na które jest obecnie tłumaczona.

Rozpoczęcie jubileuszu encykliki „Rerum Novarum“.

Citta del Vaticano. (PAT) W niedzielę rano rozpoczęły się uroczystości w związku z 40 rocznicą encykliki Rerum Novarum. Na uroczystości przybyli pielgrzymi z 18 państw. Po złożeniu hołdu przed pomnikiem papieża Leona XIII pielgrzymi zgromadzili się przed pomnikiem, wyobrażającym pracownika chrześcijańskiego. Tu zabrał głos monsignore Izzardo, podkreślając znaczenie zasad encykliki i zapowiadając wydanie nowej encykliki, która poprzednią uzupełni.

Po południu uczestnicy obchodu zebrali się w pałacu Cancellaria pod przewodnictwem kardynała — wikariusza Selvaggiani. Przedstawiciele poszczególnych krajów złożyli sprawozdania o wpływie, który wywarła encyklika Rerum Novarum na ustawodawstwo społeczne danego państwa. M. in. przemawiał sekretarz unji stowarzyszeń robotniczych w Poznaniu p. Michałowicz, stwierdzając, że episkopat polski w myśl encykliki Leona XIII powołał do życia stowarzyszenia robotnicze, prowadzące działalność w duchu chrześcijańskim.

Mówca popierał wywody danymi statystycznymi, dotyczącymi polsko katolickich organizacji robotniczych. Mówca stwierdził, że robotnicy polscy są wierni dyrektywom Leona XIII i Piusa XI, który uchodzi za gorliwego opiekuna sfer robotniczych.

Warszawa. (PAT) W dniu święta Wniebowstąpienia odbył się w stolicy uroczysty obchód 40-lecia encykliki papieża Leona XIII Rerum Novarum pod protektoratem J. E. ks. kardynała Kakowskiego. W obchodzie wzięły udział stowarzyszenia chrześcijańsko-społeczne. O godz. 4.30 odbyło się nabożeństwo w katedrze św. Jana, poczem i formował się pochód organizacji, który przeszedł ulicami miasta. W południe odbyła się uroczysta akademja w sali gdczytowej przy ulicy Kredytowej. Pożatem w szeregu domach parafjalnych odbyły się również uroczyste akademje.

Fernando

(Powieść.)

24) (Ciąg dalszy.)

Ille razy pomyślał o Pedrze, strach go przejmował. Napiął był do niego: Zamek mój i należące doń grunta oddałem ci w używanie na czas nieograniczony. Formalnej darowizny uczynić nie podobna, mogłoby to rozbudzić podejrzenia. Majątek ten na własność otrzymasz dopiero po mojej śmierci. Unikaj spotkania się zemną — nikt wiedzieć nie powinien o naszych stosunkach.

W istocie Pedro ani razu nie pokazał się Alonzowi, który zniechęcił go i pogardził jak najnikczemniejszym zabójcą, chociaż właściwie sam to swoimi namowami i groźbą, popchnął go do zbrodni. Jednakże to milczenie nawet Pedra, zaczęło niepokoić Alonzę, kiedy pewnego dnia dowiedział się, że jego wspólnik popadłszy w najczarniejszą melancholję, znikł bez wieści.

Nowy powód do udręczeń dla Alonza, którego wszelkie poszukiwania zostały bezskuteczne. „Jeżeli ten nieszczęśliwy, myślał sobie, dręczony jest jak ja zgryzotą, to gotów sam oddać się

w ręce sprawiedliwości. Widziano nieraz zbrodniarzy oskarżających samych siebie i domagających się kary, przekładając topór kata nad straszne męczarnie wyrzutów sumienia. „Tak, tak, on odda się sędziom i mnie pociągnie za sobą.“ Dowiedziano się nareszcie, że Pedro się utopił, że znaleziono na skale rad morzem, jego kapelusz, płaszcz i strzaskaną mandolinę. Ta nowina uwolniła Alonzę od strasznej niepewności, lecz wkrótce głos wewnętrzny jeszcze czarniejsze budził w nim obawy: „Ja to jestem przyczyną śmierci tego młodzieńca, ja to, powtarzał z rozpaczą, zgotowałem mu życie pełne cierpień, w piekło go wtrąciłem; za ten czyn, piekło i do mnie ma prawo! Ach! jestem zgubiony!“ Ażeby się rozerwać, rzucił się w wir świata i zabaw, lecz czarny smutek i wśród uczt wesołych zasiadł obok niego. Wtedy to schronił się do jednego ze swoich zamków, najbardziej oddalonego; unikał ludzi, dnie całe spędzał sam w swoim pokoju, wychodząc na przechadzkę wieczorem tylko i to w miejsca najsamotniejsze, gdzie rzadko człowieka można było spotkać. Jego chód i postać wyrażały najgłębszą boleść i nieraz wieśniak spostrzegłszy go zadumanego, odzywał się do swego towarzysza: „Patrz, oto nasz pan, możny,

bogaty, posiadający wszystko co tylko człowiek pragnąć może, a jednak... nie wygląda na szczęśliwego. Och! ja biedny i obdarty nie mienilibym przecież mojego z nim losu!“

Wkrótce nowe niedole spadły na Alonzę i powiększyły boleść jego duszy. Jego młodsze dzieci, jedno po drugim umierały na ospę. Nie dość na tem, Eugenia jego najstarsza córka, obdarzona najszczęśliwymi przymiotami ciała i duszy, kochaną była przez młodzieńca z całej rodziny i pełnego szlachetności. Byłaby najszczęśliwszą, zostając jego żoną, matka chętnie patrzyła na ten związek serc, lecz ojciec odrzucił z pogardą oświadczenie młodzieńca, nie znajdując go dość bogatym ani dość szlachetnie urodzonym na swojego zięcia i zmusił córkę do zaślubienia starego księcia, człowieka najgorszych obyczajów, lecz bogatego. Po kilku latach nieszczęśliwego pożycia; śmierć uwolniła Eugenję od dalszych cierpień, a przerażony ojciec zawołał z rozpaczą: „Moja to duma i próżność wtrąciły w grób tę cichą ofiarę. Zglądziwszy jedynego syna mojego brata, skazany jestem patrzeć na wymierającą moją rodzinę i ród mój wygaśnię“.

Tak się też stało Filip, pierworodny, najbardziej kochany, a teraz jedyny po-

zostały z licznej rodziny, padł ofiarą pojedyńku.

Pewnego dnia sądząc się obrażonym przez jednego z przyjaciół, wyzwiał go na pojedynek i zabił, lecz i sam w kilka dni skonał z trzech ran otrzymanych. Nieszczęśliwy ojciec, otrzymawszy tę smutną wiadomość, został jak piorunem rażony.

— Trzy rany! — zawołał — trzy rany! Pedro także zadał sztyltem Fernandezowi. Za trzy uderzenia sztyltem, oddano mi trzy uderzenia szpada. Niebo karze mnie na mojem dziecku ukochanem! — Jego boleść i rozpacz doszły do najwyższego stopnia.

Pomimo usilnych starań Alonza, by silić w sobie, a przynajmniej ukryć przed światem swój smutek i zgryzoty, nie mógł utulić ich przed żoną. Nieraz tkliwa Blanka, chcąc spędzić chmurę z jego czoła i dodać odwagi, troskliwie pytała o przyczynę coraz zwiększającej się melancholji.

— Powierz twoje cierpienia sercu wiernej ci żony — mówiła — a może potrafię ulżyć im lub je rozproszyć — lecz on milczał upornie, nie śmiąc strasznej zbrodni odkryć nikomu.

(Ciąg dalszy nastąpi.)

Kronika bieżąca

Sobota
16
maja

Św. Jana Nepomucena.
Św. Peregryna, biskupa.
Św. Possydjusza, biskupa.

Kalendarz słowiański: Wieńczysław.

Jutro, niedziela 17 maja: Św. Paschalis; św. Torpesa, męczennika oraz św. Restytuty, dziewicy.

Pojutrze, poniedziałek 18 maja: Św. Feliksa, biskupa; św. Dyokora, lektora; św. Potamjona, biskupa oraz św. Teodotusa, męczennika.

Wschód Zachód

Słońca o godz. 4.04; o godz. 19.50
Księżyc a o godz. 3.18; o godz. 18.55.

Św. Jan Nepomucen albo **Jan z Pomuka** otrzymał święcenia kapłańskie około roku 1380, a tegoż roku został proboszczem na Starem Mieście w Pradze. Roku 1386 otrzymał stopień doktora prawa a w trzy lata później powołał go arcybiskup na głównego wikariusza i kanonika katedralnego. W roku 1393 wybuchł zatarg między arcybiskupem a królem Waclawem. Jan jako pomocnik biskupa ścigał na siebie gniew króla. W celu porozumienia zjechali się król z arcybiskupem, lecz Waclaw kazał wszystkim uwięzić. Arcybiskup zdołał się ocalić. Jan zaś wzięty na tortury, gdy tajemnicy spowiedzi królowej zdradzić nie chciał, z mostu do Wełtawy zechnięty został. Stało się to roku 1393. W roku 1729 został ogłoszony Świętym.

Św. Peregryn, męczennik, pierwszy biskup miasta Auxerre. Posłany przez Papieża św. Ksystusa razem z wielu innymi klerykami do Francji, miał tamże z wielką gorliwością kazania, aż osiągnął jako męczennik koronę wiecznej chwały.

Św. Possydjusz, biskup z Calamy. Był uczniem św. Augustyna i opisał także życie jego.

Sprawa polepszenia bytu organistów. Biuro Episkopatu Polskiego w Warszawie czyni starania u rządu o umożliwienie polepszenia wyposażenia organistów i służby kościelnej. Co się tyczy zaopatrzenia organistów i służby kościelnej ziemią, to Episkopat również prowadzi usilne starania w tym kierunku.

Ministerstwo reform rolnych donosi, iż w myśl art. 50 ustawy z dnia 28. 11. 1925 r. o wykonaniu reformy rolnej Dziennik Ustaw Nr. 1 poz. 1926 organistom przysługuje prawo ubiegania się o nabycie przy parcelacji majątków państwowych działek urzędniczych, przyczem zgłoszenia o nabycie ziemi należy składać do Państw. Urzędu Ziemińskiego tego powiatu, na terenie którego leżą parcelowane majątki.

Prace nad nowelizacją prawa upadłościowego. Ministerstwo sprawiedliwości przeprowadza obecnie prace nad nowelizacją prawa o zapobieganiu upadłości. Prace te zmierzają w kierunku ujednostajnienia przepisów na obszarze całego państwa. Z tego względu nowelizacja musi być połączona z jednoczesnym uchyleciem przepisów prawnych o upadłościach w b. zaborze austriackim. Jak wynika z tego, wzięte zostały pod uwagę w zakresie rewizji prawa o zapobieganiu upadłościom, postulaty sfer gospodarczych, które domagały się ujednostajnienia tego prawa na obszarze całego państwa polskiego.

Województwo śląskie.

Z Katowickiego

Pomyślny rozwój L. O. P. P. na Śląsku.

Katowice. W dniu 12 maja br. o godzinie 11 przed południem odbyło się w sali sejmu śląskiego ogólne zgromadzenie sprawozdawcze śląskiego komitetu wojewódzkiego L. O. P. P. (Ligi Obrony Powietrznej i Przeciwgazowej). W zgromadzeniu wzięli udział przedstawiciele władz, wojska, prasy, społeczeństwa, delegaci komitetów oraz licznie zebrani goście. Obrady zajął p. wojewoda dr. Grażyński, prezes wojewódz-

Tegoroczne ćwiczenia rezerwy.

W roku bieżącym będą powołani na ćwiczenia wojskowe szeregowi rezerwy następujących roczników:

z rocznika 1907 na 6-tygodniowe ćwiczenia wojskowe, wszyscy podoficerowie, starsi szeregowcy i szeregowcy wojsk łączności, ci z podoficerów, starszych szeregowców i szeregowców wojsk lotniczych i balonowych, którzy otrzymają imienne karty powołania,

z rocznika 1905 na 6 tygodniowe ćwiczenia wszyscy podoficerowie, należący do piechoty, kawalerji, artylerji, czołgów, samochodów i pociągów pancernych, saperów, samochodów, żandarmerji i marynarki wojennej, tudzież starsi szeregowcy tych formacji, którzy otrzymają imienne karty powołania; wszyscy podoficerowie, starsi szeregowcy i szeregowcy wojsk łączności; ci podoficerowie i starsi szeregowcy służby uzbrojenia, którzy otrzymają imienne karty powołania;

na 4-tygodniowe ćwiczenia, wszyscy podoficerowie, należący do taborów i służby zdrowia, oraz ci podoficerowie, i starsi szeregowcy służby intendentury zdrowia i taborów, którzy otrzymają imienne karty powołania, wszyscy starsi szeregowcy i szeregowcy, należący do piechoty, kawalerji, artylerji, czołgów, samochodów i pociągów pancernych, saperów, marynarki wojennej i żandarmerji, którzy otrzymają imienne karty powołania,

z rocznika 1903 — 6-tygodniowe ćwiczenia wszyscy podoficerowie, starsi szeregowcy i szeregowcy wojsk łączno-

ści; ci podoficerowie i starsi szeregowcy służby uzbrojenia, którzy otrzymają imienne karty powołania;

na 4-tygodniowe ćwiczenia wszyscy podoficerowie, należący do piechoty, kawalerji, artylerji, czołgów, samochodów i pociągów pancernych, wojsk lotniczych, balonów, saperów, samochodowych, taborów, służby zdrowia i żandarmerji; ci podoficerowie, starsi szeregowcy i szeregowcy należący do wyżej wymienionych formacji, oraz do służby intendentury, którzy otrzymają imienne karty powołania;

z rocznika 1900 na 6-tygodniowe ćwiczenia wszyscy podoficerowie, należący do łączności, lotnictwa i balonów; ci podoficerowie, starsi szeregowcy i szeregowcy, należący do wymienionych wyżej formacji, oraz do służby intendentury, którzy otrzymają imienne karty powołania;

na 4-tygodniowe ćwiczenia wszyscy podoficerowie, należący do piechoty, artylerji, czołgów, samochodów i pociągów pancernych, saperów, samochodów, taborów służby zdrowia i żandarmerji, ci podoficerowie, starsi szeregowcy i szeregowcy tych formacji oraz należący do kawalerji i służby intendentury, którzy otrzymają imienne karty powołania;

z rocznika 1898 na 4-tygodniowe ćwiczenia ci podoficerowie, starsi szeregowcy i szeregowcy piechoty, kawalerji i artylerji, którzy otrzymają imienne karty powołania na ćwiczenia.

Zjazd abstynentów śląskich.

Katolicki Związek Abstynentów — okręg śląski urządza w **Siemianowicach** w niedzielę, dnia 17 maja rb. zjazd abstynentów śląskich. Z okazji zjazdu tegóż urządza się także wystawę przeciwalkoholową, której otwarcie odbędzie się w sobotę, dnia 16 maja rb. o godz. 17-ej. Program zjazdu jest następujący:

W sobotę, dnia 16 maja rb. o godz. 17 otwarcie wystawy przeciwalkoholowej w Siemianowicach w Domu Związkowym.

W niedzielę, dnia 17 maja rb. o godz. 8.30 rano zbiórka wszystkich towarzyszy na placu Ks. Piotra Skargi.

O godz. 9.30 wymarsz na nabożeństwo do kościoła św. Krzyża. O godz. 10: nabożeństwo na intencję śp. ks. infułata

Kapicy. Kazanie wygłosi ks. prof. Josiński. Po nabożeństwie pochód przez miasto. O godz. 12 zjazd na sali Domu Związkowego.

O godz. 15 zwiedzenie fabryki czekolady „Hanka“ następnie wycieczka do Pszczelnika.

O godz. 16 zebranie propagandowe celem założenia Kółka Abstynenckiego.

Szanowne zarządy organizacyj uprasza się o wydelegowanie na zjazd deputacji z sztandarem.

Przyszłość — nasza!

Zarząd Katolickiego Związku Abstynentów Okręg Śląski.

Ks. radca duch. Czempiel. Kunsdorff.
Prezes. sekretarz.

kiego L. O. P. P., który w przemówieniu swem stwierdził, że praca nad organizowaniem Ligi rozwija się na terenie Śląska w sposób normalny. Dalej p. wojewoda stwierdził, że Liga wzrosła już dziś do stanowiska najpoważniejszego na tut. terenie. Mimo ciężkich czasów, jakie w tej chwili przeżywamy, liczba członków utrzymuje się w wysokości około 40.000. Wyraży siły naszej organizacji jest nie tylko liczba członków, ale także stan finansowy, wynoszący zgórą 1.200.000 zł., który opiera się nie tylko na subwencjach, ale również na składkach członkowskich i przedstawia się nader korzystnie. Mamy pewną nadwyżkę budżetową. Wszystko to świadczy o powodzeniu naszej organizacji. Za interesowanie wśród społeczeństwa wzrasta. Akcja propagandowa zaś dała rezultaty bardzo poważne. Z kolei p. wojewoda scharakteryzował działalność Ligi na terenie Śląska, w końcu zaś podziękował wszystkim tym, którzy w zakresie rozwoju L. O. P. P. z całym poświęceniem pracują, oraz wyraził życzenie, by następny czasokres był dalszym etapem dobrego rozwoju w zakresie lotnictwa i zasilenia organizacji. W toku obrad komisja rewizyjna stwierdziła obroty w sumie zł. 4.186.389,25, a czysty majątek ustalono na 1.214.907,68 zł. W dalszym ciągu przedstawiono działalność komitetów powiatowych, z których pod względem wyników pracy kroczą na czele wojewódzka sekcja kolejowa, komitet powiatowy w Katowicach i komitet miejski w Król. Hucie. Po przyjęciu przez zgromadzenie sprawozdań zarządu i komisji rewizyjnej — wybrano nowe władze w składzie do-

tychczasowym, z wojewodą dr. Grażyńskim jako prezesem na czele.

Sprawa sporu zarobkowego w przemyśle śląskim.

Katowice. Komisja arbitrażowo-pojednawcza w Katowicach zajęła się sporem zarobkowym urzędników w śląskim przemyśle zajętych. Jak wiadomo, pracodawcy żądają redukcji płac o 15 proc., jednakże żądanie to związki urzędnicze odrzuciły. Pracodawcy żądają poprostu, by urzędnicy zajęci w przemyśle, zrzekli się dwóch ostatnich podwyżek.

Kara za obrazę sędziego.

Katowice. Sąd okręgowy w Katowicach skazał na 2 miesiące więzienia z ewentualną zamianą na 600 zł. grzywny adwokata Zawilskiego z Katowic za zarzut stronniczego prowadzenia procesu, uczyniony przez oskarżonego sędziemu dr. Pisarkowi.

Oszustwo.

Dąbrówka Mała w Katowickiem. Dn. 11 bm. przytrzymany został restaurator Józef Skołuda za oszustwo i sprzeniewierzenie kwoty ponad 20 tys. złotych. Skołuda pod pozorem wydzierżawienia restauracji względnie sprzedaży, pobięrał od reflektantów kaucję różnej wysokości, poczem wyłudzone pieniądze przetrwoniał a umowy nie dotrzymał. Przytrzymanego oddano w ręce władz sądowych.

Przed wyborem naczelnika gminy.

Rozdzień-Szopienice w Katowickiem. Po połączeniu w całość gmin Rozdzień i Szopienice, rozpisano konkurs na stanowisko naczelnika gminy. Jak słycać,

zgłosiło się aż 40 osób. W przyszłym tygodniu rada gminna przeprowadzi wybór, który rozstrzygnie, ko na przyszłe lata zawiadywać będzie gminą. Niewątpliwie rada gminna zastanowi się nad osobą przeszłego naczelnika i wybierze takiego, któremu nie będzie chodziło o dobre dochody, lecz o dobro całej gminy i wszystkich jej obywateli.

Z Król. Huty

Zaraza zwierzęca.

Król. Huta. Dyrekcja policji w Król. Hucie podaje do publicznej wiadomości, że w zagrodzie Józefa Mizery w Rudzie przy ul. Piaskowej 13 stwierdzono urzędowo zarazę i pomór świń. — Pozatem stwierdzono jeszcze różycę w zagrodzie Pawła Goli w Król. Hucie przy ul. Redena 8.

Odnalezienie zwłok noworodka.

Król. Huta. Niejaki W. St. z Król. Huty znalazł podczas czyszczenia dołu kloaczno zwłoki noworodka, o czem powiadomił policję. Dochodzenia celem wykrycia nieludzkiej matki prowadzi tutejszy urząd policyjny.

Z Świętochłowickiego

Uroczystość św. Florjana.

Dąbrówka Wielka w Świętochłowickiem. Związek ochotn. straży pożarnej obchodził w niedzielę, dnia 10 maja br. patrona św. Florjana uroczystości. Licznie zgromadzeni członkowie i goście wzięli rano udział w uroczystym nabożeństwie w kościele parafjalnym. Nadzwyczaj urozmaiconą została zabawa po południu. W grze bilardowej o nagrody wzięli członkowie jak i goście żywy udział. Koncert wieczorny wykonała orkiestra p. Franielczyka na sali p. Wydry. Wstępna mowę i przywitanie wszystkich obecnych gości wygłosił prezes, naczelnik gminy p. Sieja, wykazując wzniosłe cele straży i podnosząc w trafnych słowach znaczenie uroczystości. Za owocną pracę około Związku został były naczelnik straży p. Franciszek Rabstein udekorowany odznakami za 25-letnią służbę. Jest to pierwszy wypadek w naszej gminie odznaczenia za tak długoletnią pracę na polu pożarnictwie. Oprócz innych wygłosiła młoda dziewczynka Pawełczykówna bardzo udatną deklamację, za co wynagrodzono ją huśtawkami. Szczególniejszą uwagą cieszyła się loteria fantowa, która dała możliwość wygrania bardzo pożytecznych rzeczy. Z uznaniem trzeba podnieść, że większa część wygranych przedmiotów została przez tut. przemysłowców i rzemieślników tut. straży podarowana, za co im się należy uznanie i podziękowanie. Zabawa i taniec zakończyły tę tak piękną uroczystość.

Uczestnik.

Bezpłatna przychodnia przeciwgruźlicza.

Ruda w Świętochłowickiem. Przychodnia przeciwgruźlicza mieści się przy ul. Szopena nr. 6. Kierownikiem jej jest p. dr. Dzierża. Badania lekarskie odbywają się w czwartki i wtorki od godz. 10—11. W miesiącu kwietniu wydano bezpłatnie 15 kg. masła, 15 kg. smalcu, 30 kg. mąki, 30 kg. cukru, 30 kg. ryżu, mleka 150 litrów, emulsji 10 kg., tranu 2 kg. 1/2 Calc. chlor. 0.5 w tabl. Naświetlań lampą kwarcową było 800. Odwiedzin wykonano 32. Do przychodni w Rudzie należą następujące miejscowości: Ruda, Chebzie, Godula i Orzegów.

Nieszczęśliwy wypadek.

Kamień w Świętochłowickiem. Na drodze pomiędzy Brzezunami a Kamieniem rowerzysta Robert Sobala z Brzozowic najechał na przechodzącego szosą Białasa z Kamienia. B. wpadł do rowu przydrożnego i doznał poważnych obrażeń. Sobala zaś okaleczył się w głowę.

Skutki nadmiernego używania alkoholu.

Brzeziny w Świętochłowickiem. W stawie przy ul. Bytomskiej utopił się 40-letni Emanuel Ziółko z Brzeziny. Z. wracając w stanie nietrzeźwym do domu, przechodził koło stawu, do którego wpadł, utraciwszy równowagę. Według orzeczenia lekarza, śmierć nastąpiła wskutek udaru serca.

Popieraj przemysł rodzimy a dasz pracę bezrobotnym.

Z Pszczyńskiego

Obwieszczenie.

Mikołów w Pszczyńskim. Tutejszy urząd policyjny wydał zarządzenie, w myśl którego wózki dziecięce mogą być przetaczane po chodnikach miasta, lecz tylko pojedynczo, aby nie tamować ruchu pieszych. Przekroczenia będą karane grzywną do 30 zł.

Święto powitania wiosny.

Mikołów w Pszczyńskim. Towarzystwa mandolinowe i wycieczkowe województwa śląskiego urządzają w niedzielę, dnia 17 maja r.b. w Mikołowie (na Wymyślanie) święto powitania wiosny, połączone z festynem ludowym, koncertem orkiestr mandolinowych i orkiestry dętej. Uroczystość rozpocznie się nabożeństwem o 9.30 w kościele parafialnym w Mikołowie. Po południu o godzinie 2 koncert orkiestry dętej na rynku, następnie na Wymyślanie koncert orkiestr mandolinowych, orkiestry dętej, gry i tańce ludowe, strzelanie do tarcz i wiele innych rozgrywek.

Napad rabunkowy na kasę kolejową.

Kosztowy w Pszczyńskim. W ostatni poniedziałek napadło trzech uzbrojonych w rewolwery napastników na stację kolejową Kosztowy, położoną na linii kolejowej Mysłowice — Oświęcim. Zaraz po odjeździe pociągu do Oświęcimia około godziny 10.45, wtargnęło 3-ch rabusiów do kasy stacyjnej i pod groźbą rewolwera zrabowali wszystkie pieniądze z kasy około 200 zł., poczem zbiegli. Powiadomiona przez urzędników o tym napadzie policja, wszczęła pościg, lecz narazie bez skutku.

Pożar.

Podlesie w Pszczyńskim. Dnia 10. bm. o godzinie 9 wieczorem wybuchł pożar w drewnianej stodole Józefa Orszulika, niszcząc ją doszczętnie wraz z wielkimi zapasami słomy. Przyczyny pożaru, jak również wysokości powstałej szkody dotychczas nie ustalono. Ogień ugasiła miejscowa straż pożarna przy pomocy policji.

Uroczystość poświęcenia sztandaru.

Ochojec w Pszczyńskim. Towarzystwo Polek w Ochojcu odbędzie w niedzielę, dnia 17 maja uroczystość poświęcenia sztandaru. Od godziny 8.15 przyjmowanie gości i towarzyszy oraz delegacji, o godzinie 10-ej uroczyste nabożeństwo w kościele parafialnym, podczas którego dokonany zostanie akt poświęcenia sztandaru. Po nabożeństwie złożenie wieńca na pomniku powstańca. Po południu o godz. 4-ej koncert orkiestry policyjnej, wieczorem o godz. 6-ej zabawa towarzyska. Komunikacja z Katowic i Mikołowa bardzo dogodna autobusami oraz koleją do stacji Katowice-Ligota. Zarząd towarzystwa uprasza wszystkie bratnie organizacje i zwolenników o jak najliczniejszy udział w tej uroczystości.

Tragedja miłosna.

Goczałkowice w Pszczyńskim. Uzdrowisko tutejsze było onegdaj miejscem strasznej tragedji miłosnej. Do hotelu kuracyjnego przybył w tych dniach żonaty robotnik Józef Salbert z niezamężną Pauliną Kłachusówną z Katowic. Następnego dnia rano goście hotelowi usłyszeli dwa strzały, dochodzące z pokoju Salberta i jego kochanki. Po otwarciu drzwi znaleziono parę kochanków leżących na podłodze w kałuży krwi. W stanie ciężkim odstawiono ich do szpitala, gdzie wkrótce wyzioneli ducha.

Z Rybnickiego

Stodoła w płomieniach.

Jastrzębie Dolne w Rybnickim. Pod tym tytułem podaliśmy w nr. 47 „Katolika Śląskiego” z dnia 18 kwietnia br. wiadomość, według której nawiedził pożar rolnika Alojzego Orszulika i zniszczył stodołę wraz z zapasami słomy, siana i inwentarzem rolniczym. Wiadomość kończyła się uwagą, iż ogień został podłożony przez samego uszkodzonego celem uzyskania kwoty asekuracyjnej oraz że Orszulika przytrzymał. W związku z tem pogorzelec, p. Alojzy Orszulik donosi nam, iż wiadomość ta nie polega na prawdzie. Nasamprzód p. Orszulik był ubezpieczony tylko na kwotę 5000 złotych, jakoteż, że nie był wcale przytrzymaany, tylko został przesłuchany celem spisania protokołu oraz że

Z Śląska Opolskiego.

Z Bytomskiego.

Na drodze pomiędzy Stolarzowicami a Górnkami* znaleziono w niedzielę, 3. bm. zwłoki 26-letniego rębacza Jana Morawca z Stolarzowic, zatrudnionego na kopalni „Prusy” w Miechowicach. Badanie zwłok ustaliło, że M. zginął gwałtowną śmiercią przez zastrzelenie. Nadto stwierdzono, iż zbrodnię popełnił 18-letni bezrobotny czeladnik kołodziejski Jan Sowa z Stolarzowic. W sobotę wstał on wraz z Morawcem do gospody Jakobowitza w Stolarzowicach, gdzie pomiędzy wymienionymi wywiązała się sprzeczka. Sowa wrócił do domu około godziny 10 wieczorem. Po wykryciu zbrodni został aresztowany i osadzony w więzieniu sądowym w Bytomiu, gdzie przyznał się do winy, lecz oświadczył, że Morawca zastrzelił na jego życzenie. Pistolet, z którego oddał strzał śmiertelny, znaleziono pod stosem drzewa w podwórzu domostwa, w którym zabójca mieszkał.

Z Zabrskiego.

Na przestrzeni Biskupice — Zabrze pewien mężczyzna w mocno podchmielonym stanie usiłował wsiąść do tramwaju, przyczem wpadł pod koła i został przejechany. Śmierć nastąpiła natychmiast.

W styczniu br. aresztowano w Zabrzu 9 członków bandy włamywaczy, którzy przyznali się do dalszych 64 kradzieży i włamań, dokonanych w ciągu ostatnich 2 lat. Ogółem wyswietlono 80 włamań i kilka napadów bandyckich.

Zatrudniony około naprawy dachu na piekarni „Silesia” w Zabrzu czeladnik blacharski Antoni Modlich spadł z budynku na ziemię. Nieszczęśliwy zmarł w lecznicy w kilka godzin po wypadku. Przyczyną nieszczęścia było przerwanie się powrozu, którym Modlich był przywiązany do muru.

Z Gliwickiego.

Przed sądem przysięgłych w Gliwicach odpowiadała niezamężna Katarzyna Parusel, oskarżona o krzywoprzysięstwo. Sąd skazał oskarżoną na rok ciężkiego więzienia.

W obejściu rębacza Ryszarda Wrony w Żernicy wybuchł pożar, który zniszczył dom, stodołę i chlew. Są poszlaki, że ogień został podłożony.

Kolonja Buczek przy Chechle została w tych dniach nawiedzona pożarem, który zniszczył doszczętnie dom cha-

dochodzenia przeciwko p. Orszulikowi o podpalenie dla braku dowodu winy zostały umorzone. Redakcja, zamieszczając sprostowanie zaznacza, iż wiadomość pochodzi ze źródła urzędowego i była zamieszczona także w innych gazetach.

Postrzelenie przemytnika.

Czyżowice w Rybnickim. Dnia 12 bm. nad ranem w pobliżu wsi został postrzelony przez straż graniczną bezrobotny Jan Jakubczyk z Czyżowic. Jak się okazało, J. został zaskoczony przy przemyśle eteru. Postrzelonego odstawiono do szpitala w Wodzisławiu.

Koncert pieśni polskiej.

Niedobczyce w Rybnickim. W niedzielę, dnia 17 maja br. o godzinie 7 wieczorem odbędzie się na sali p. Wieczorka w Niedobczycach wielki koncert pieśni polskiej przy udziale licznych chóarów okręgu rybnickiego. Wydział okręgu rybnickiego uprasza obywatelstwo Niedobczyc i okolicy o liczny udział.

Wykolejenie pociągu.

Niedobczyce w Rybnickim. Onegdaj wykoleił się w pobliżu przystanku kolejowego kop. Rymer pociąg osobowy, zdążający z Olzy do Makoszew. Mianowicie koła średniej osi trzeciego wagonu od parowozu wpadły pomiędzy szyny. Wykolejenie nastąpiło przez rozcięcie się szyn wskutek ciepła słonecznego. Wypadków w ludziach nie było.

Czy jesteś już członkiem Z. O. K. Z.?

łupniczeki Wiktorji Hadułowej. Istnieje przypuszczenie, że ogień wybuchł z powodu zapalenia się słomianego dachu od iskier z komina.

Dnia 20 kwietnia br. wyszedł z swego mieszkania robotnik kopalniany Paweł Wantuła z Pawłowic, powiatu pszczyńskiego (województwo śląskie), ostatnio zamieszkały w Gliwicach. Poszukiwania pozostały bez skutku.

Z Opolskiego.

W środę, 29 kwietnia br. rozstał się z tym światem wielce zasłużony około parafji chrzumczyckiej ks. proboszcz Henryk Kulik, przeżywszy lat 58. Ks. proboszcz Henryk Kulik urodził się 12 lutego 1873 roku w Zaborzu. Do gimnazjum uczęszczał w Gliwicach. Studja teologiczne ukończył we Wrocławiu, gdzie też dnia 21 czerwca 1897 r. otrzymał święcenia kapłańskie. Pierwsze stanowisko jako kapelan objął w Bielszowicach, następnie w Mikołowie, skąd przewieszony został na Pomorze. Do Chrzumczyc przybył dnia 13 stycznia 1914 r. jako proboszcz. W czasie swej działalności duszpasterskiej w Chrzumczycach zaskarbił sobie Zmarły miłość i poważanie wszystkich parafjan. Za jego staraniem powstał w Chrzumczycach nowy kościół parafialny. Krótko po wybudowaniu kościoła został mianowany dziekanem. Pogrzeb odbył się w poniedziałek 4 maja w Chrzumczycach z wielkim udziałem duchowieństwa i wiernych.

Z Kluczborskiego.

W tych dniach w potoku obok promenady kolejowej w Kluczborku znaleziono zwłoki pewnego 68-letniego rencisty. Istnieje przypuszczenie, że stary człowiek został tknięty paralizem, poczem zwłoki zesunęły się do potoku.

W ubiegłą niedzielę odbył się w Wołczynie pochód hitlerowców, pomiędzy którymi a komunistami wywiązała się awantura a wreszcie bójka. Pełniący służbę na ulicy policjanci byli bezsilni wobec rozwścieczonych partyjników, wobec czego zażądano telefonicznie pomocy z Opola. Podczas bijatyki szereg osób doznało ciężkich obrażeń. Rannych odstawiono do szpitala. Pomiedzy niemi są hitlerowcy i komuniści.

Majstrowi piekarskiemu Pawelowi w Bąkowie skradziono kasetkę, zawierającą 2 tysiące marek. Kradzieży dokonała niewątpliwie osoba, która miała dostęp do wszystkiego.

Z Tarnogórskiego

Z posiedzenia rady gminnej.

Lasowice w Tarnogórskim. Na ostatnim posiedzeniu tutejsza rada gminna uchwaliła następujące stawki: 10 zł. od zabawy weselnej w lokalach publicznych bez względu na czas trwania zabawy, 15 zł. od zabawy prywatnej do godziny 24, po 24 godzinie 20 proc. więcej, 20 zł. od zabawy maskowej do godziny 24, po godzinie 24 zaś — 20 procent więcej.

Z Lublinieckiego

Nieszczęśliwy wypadek.

Ligota Woźnicka w Lublinieckim. Podczas wywożenia nawozu na pole, przejechany został 73-letni Franciszek Henryk z Ligoty Woźnickiej, który doznał złamania żeber i prawej łopatki. Po udzieleniu mu pierwszej pomocy, odstawiono go do domu, gdzie zmarł wskutek odniesionych obrażeń.

Z Cieszyńskiego

Cieszyn otwiera muzeum miejskie.

Cieszyn. W dniu 21 czerwca br., jak już pisaliśmy, odbędzie się w Cieszynie wielkie uroczystości, związane z odsłonięciem pomnika pierwszego księcia cieszyńskiego Mieszka. W tymże dniu obradować będą w grodzie cieszyńskim polscy muzeolodzy, którzy wezmą udział w oficjalnym otwarciu miejskiego muzeum w Cieszynie. W związku z powyższymi uroczystościami utworzył się w Cieszynie komitet pod przewodnictwem R. Halfara, wiceburmistrza mia-

sta Cieszyna i posła na sejm śląski, w którego skład wchodzi przedstawiciele całego społeczeństwa w Cieszynie.

Z całej Polski.

Zbrodnia zazdrosnego kochanka.

Warszawa. Na stacji kolejowej w Jabłonnie po przyjeździe pociągu osobowego z Warszawy w poczekalni wśród tłumu pasażerów rozległy się naraz strzały rewolwerowe. Śmiertelnie ranni zostali: 28-letni Józef Bonisławski, oraz jego narzeczona Wojtczakówna. Poza tem ciężko ranna jest jeszcze jedna osoba. Jak się okazało, strzelał b. narzeczony Wojtczakówny, Popławski, który oczekiwał na nią na stacji, a gdy ją zobaczył, wracającą w towarzystwie rywala, wystrzelił kilkakrotnie z rewolwera. Popławskiego aresztowano.

Zamaskowani bandyci zamordowali siekierą handlarza świń.

Piotrków. W ostatnim czasie dokonano napadu rabunkowego na mieszkanie handlarza świń, Stanisława Krasowskiego. Kilku zamaskowanych bandytów dostało się do mieszkania i zażądało wydania pieniędzy. Gdy Krasowski oświadczył im, że nie posiada pieniędzy, jeden z bandytów zadał mu cios siekierą w głowę, kładąc go trupem na miejscu. Bandyci splądrowali mieszkanie, zabierając 600 zł., poczem zbiegli. Policja rozesała telefonogramy za bandytami.

Cztery miliony złotych kary.

Tomaszów. Po przeprowadzeniu śledztwa przez komisję ministerjalną w sprawie nadużyć spirytusowych, przybył do Tomaszowa naczelnik akcyz i monopolu p. Mierzyński z Łodzi, który badał członków dyrekcji Tomaszowskiej Fabryki Sztucznego Jedwabiu. W najbliższym czasie należy oczekiwać ukończenia śledztwa. Ministerstwo skarbu w porozumieniu z nacelną dyrekcją monopolu spirytusowego oraz akcyz, ma ją nałożyć na Tomaszowską Fabrykę sztucznego jedwabiu olbrzymią grzywnę. Wymieniają tutaj sumę 4 milionów złotych. Niezależnie od tej daty, ministerstwo skarbu skierować ma sprawę zerwania plomb państwowych ze zbiorników oraz sprawę rektyfikowania spirytusu dla konsumpcji prywatnej do prokuratora. Dowiadujemy się, że kilku odpowiedzialnych pracowników Tomaszowskiej fabryki wraz z jednym z dyrektorów postawieni są w stan oskarżenia.

Katastrofalne załamanie się mostu.

Lwów. W Niskołyżach powiatu buczackiego załamał się most drewniany na rzece Złotej Lipie na przestrzeni 14 m. Znajdująca się w owym momencie na moście podwoda, runęła wraz z furmanem Łukaszem Hasiakiem i barjerą w nurty rzeki. Hasiak utonął, przygnieciony tułowiami końskimi. Przyczyną katastrofy był zły stan mostu. Policja wygotowała doniesienie karne do prokuratora w Monasterzyskach przeciwko powiatowemu zarządowi drogowemu w Buczaczu.

Zasądzenie byłego posła.

Wejherowo. W dniu 4 bm. po kilkunastodniowej rozprawie został ogłoszony wyrok, skazujący b. posła Kwiatkowskiego, uznanego winnym w 7 wypadkach, na łączną karę 15 miesięcy więzienia i sto złotych grzywny z zaliczeniem aresztu prewencyjnego od 12 września ub. r. Syn Kwiatkowskiego skazany został na 2 tygodnie aresztu z zawieszeniem na jeden rok. Obrona i prokurator zapowiedzieli odwołanie od wyroku. Na wniosek obrony sąd zgodził się na zwolnienie oskarżonego z więzienia do rozprawy apelacyjnej.

Trupy przyniesione przez wodę z Bolszewej.

Wilno. Podczas powodzi na Dźwinię wydobyto 5 zwłok, a to 2 kobiet, 2 mężczyzn i jednego dziecka. Są to ofiary powodzi, które wodaniosła z terenu Rosji sowieckiej. Na jednej krześniakach, osoby te pochodziły z wyżej wymienionej okolicy.

Odpowiedzi redakcji.

P. E. Radlin. Wsparcie zostało wstrzymane, ponieważ bezprawnie pobierał Pan dodatek na żonę, jako bez pracy, a między tem żona pracowała. Bezrobotny powinien zgłosić Funduszowi Bezrobocia każdą zmianę rodzinną, więc także, że żona pracuje.

P. K. Pawłowice. 500 marek niemieckich 7 grudnia 1917 roku równają się 415 złotym.

N. Nowe Hajduki. Prosimy przybyć do naszego biura porady prawnej w Katowicach, redakcja „Katolika”, ul. Św. Stanisława 4, I piętro. Biuro porady prawnej w Katowicach jest czynne w miesiącu maju 1931 r. w następujące dni: w czwartki 21 i 28 maja tylko przed południem.

Fr. Tk. Nowy Bytom. Choroba nie jest przyczyną zwolnienia ze służby. Jeżeli po opuszczeniu lecznicy córka została zwolniona z miejsca, natenczas może żądać wynagrodzenia do końca tego miesiąca, w którym została zwolniona.

J. P. Mikołów. Za dolara amerykańskiego płacono w dniu 1 października 1925 roku 5,98 złotych, w dniu 26 listopada 6,80 złotych, w dniu 1 maja 1926 roku 9,70 złotych. Dzisiejszą wysokość około 8,90 złotych osiągnął dolar w dniu 13 października 1927 roku (8,914 złotych).

T. K. Żory. Po 1. Artykuł 260, § 1. Polsko-Niemieckiej Konwencji Górnośląskiej, zawartej w Genewie dnia 15 maja 1922 roku, brzmi: „Karty cyrkulacyjne wydawane będą wszystkim osobom, zamieszkującym bez przerwy co najmniej od 1 stycznia 1921 roku”. — 2. Robota, o którą Panu chodzi, zalicza się do robót o charakterze publicznym. — 3. Bezpłatnie można pisać podania (wnioski). — 4. Informacji udzieli Urząd Skarbowy. Jest mało widoków, aby Pan otrzymał bezpłatne świadectwo przemysłowe.

P. S. Markłowice. 1. Przeciwno orzeczeniu Wojewódzkiego Urzędu Ubezpieczeń niema odwołania. Jeżeli sprawa trwała aż trzy lata, to musiały być do tego poważne przyczyny, o których nie wspomina Pan w swym liście. — 2. W sprawie drugiej należy zwrócić się do Państwowego Urzędu Kontroli Ubezpieczeń przy Ministerstwie Skarbu w Warszawie. — 3. Niezdolność do zarobkowania musi wynosić 66 2/3%.

Nadesłane.

Popielów. Tow. Śpiewu „Słowiczek” w Popielowie składa tą drogą swojemu członkowi honorowemu, druhowi Kuczerze Janowi z Popielowa, oraz jego żonie małżonce z okazji srebrnych godów małżeńskich, w dniu 14-go maja br. najserdeczniejsze życzenia i pomyślności.

Na srebrne gody małżeńskie:

W dniu waszych srebrnych godów, niech Bóg wam błogosławi,
Niech łaską swą niezmierną was całe życie darzy,
Abyście mogli jeszcze zdrowi na duszy, ciele,
Obchodzić uroczyste, złote swoje wesele,
My jako brać śpiewacza jednej jesteśmy myśli,
W tem duchu wam też ślemy, dziś, serdeczne
„Cześć Pieśni”.

Tow. śpiewu „Słowiczek” w Popielowie.

Umiejętna oszczędność.

W obecnych czasach może więcej niż kiedykolwiek musi każda gospodyni w wydatkach swoich ograniczyć budżet do minimum, bez uszczerbku jednak dla gospodarstwa, które na tem ucierpieć nie powinno. Zastosowanie do prania domowego płatków mydlanych Lux daje możliwość, bez naruszenia budżetu i nakładu pracy, osiągnięcia jaknajlepszych wyników. I faktycznie — w łagodnej i obfitej pianie Luxu pierze się szybko i oszczędnie sukienki kretonowe, batystowe, kolorowe hafty i inne delikatne materiały. Poza to Lux nie niszczy rąk gospodyni i zapobiega pękaniu skóry, gdyż jest najczystszym mydłem. Uwaga: Lux sprzedaje się tylko w oryginalnych paczkach, nigdy luzem.

Nowe wydawnictwa.

Nakładem ruchliwej Księgarni Nowość we Lwowie, pojawiła się w polskim przekładzie książka dla młodych dziewcząt pt. „Zuch dziewczyna”. Autorka jej Anna Koch posiada w świecie dziewczęcym olbrzymią popularność, a już szczególnie „Zuch dziewczyna” wzięła szturmem wszystkie młodociane czytelniczki. Bo też Francka to zuch nielada i wesoła, dzielna, ruchliwa jak chłopak i jak on do wszystkich figlów skora, umie jednak być dobrą i kochającą dziewczynką. I również zdolna jest do czynów brawurowych na koniu, jak do cichego poświęcenia u toża starej, chorej ciotki. Widzimy ją naprzemian jak dokazuje na pensji, jak mozoli się przy nauce życia i gotowania i jak całą swą radość i każdy ból wygrywa na skrzypcach... Świeża, radosna duszyczka, której nie brak i uczuciowej głębi. — Porywa i zachwyca równocześnie. Przekład znanej tłumaczki H. Felkowskiej wzorowy.

SPORT

Niespodzianki ligowe.

W dalszym ciągu gier o mistrzostwo Polski, notujemy sensacje największej wody. Ruch, kroczący niepohamowanie na czele tabeli dwa punkty, będąc dla outsidera pierwszą zdobyczą w dotychczasowych grach. Pogoń straciła po ostatnim zwycięstwie nad Wisłą 2 punkty na korzyść Ł. KS., a Czarni łatwo pokonali Wartę znajdującą się w słabej formie. Wreszcie całkiem niespodziewanie Garbarnia uległa Legji, która zaczyna powoli wracać do formy.

Po ostatnich rozgrywkach tabela ligowa przedstawia się następująco:

	Stosunek		
	gier	bramek	pkt.
1. Ruch	5	11:4	7
2. Wisła	5	13:6	7
3. Ł. K. S.	5	12:8	6
4. Legja	5	11:7	6
5. Garbarnia	5	6:4	5
6. Polonia	6	8:12	5
7. Czarni	4	9:7	4
8. Warta	6	11:12	4
9. Pogoń	4	8:12	4
10. Cracovia	5	8:12	4
11. Lechia	4	6:11	4
12. Warszawianka	4	6:14	2

Warszawa 14. 5.

Warszawianka — Ruch 2:0 (1:0)

Łódź 14. 5.

LKS. — Pogoń 3:1 (2:0)

Lwów, 14. 5.

Czarni — Warta 3:0 (2:0).

Kraków 14. 5.

Garbarnia — Legja 0:1 (0:1)

Mistrzostwa Ligi Śląskiej.

Wczorajsze mecze piłkarskie!

Wczorajsze rozgrywki o mistrzostwo Ligi Śląskiej upłynęły pod znakiem sensacyjnych wyników, do których zaliczyć należy nierozegraną Policyjnego K. S. z I. F. C. i porażki „06” oraz Śląska.

Nieoczekiwane wyniki rozegranych wczoraj trzech meczów, przyniosły za sobą również poważne zmiany w tabeli rozgrywek.

Po uwzględnieniu wczorajszych rezultatów tabela rozgrywek o mistrzostwo Ligi przedstawia się następująco:

	Stosunek		
	gier	bram.	pkt.
1. Naprzód Lipiny	7	27:4	14
2. A. K. S. Król. Huta	8	23:17	12
3. I. F. C.	7	33:16	10
4. Śląsk Świętochłowice	8	13:10	10
5. Orzeł Welnowiec	10	25:23	9
6. „07” Siemianowice	8	14:16	8
7. „06” Zależe	9	12:15	8
8. K. S. Chorzów	7	16:17	7
9. Sturm Bielsko	9	20:39	6
10. B. B. S. V. Bielsko	8	11:12	6
11. Kolejowe P. W.	8	10:17	5
12. Policyjny K. S.	9	9:21	5

1. F. C. — Policyjny K. S. 1:1 (1:0)

Amatorski K. S. — Śląsk 3:0 (3:0)

K. S. 06 — Orzeł 0:1 (0:1)

Wyniki meczów towarzyskich.

Kolejowe P. W. — Reichsbahnsporverein 7:1 (2:1)

Powstaniec Chebzie — K. S. 06 Mystowice 2:2 (2:0)
Rez. — Rez. 4:1.

Ruda 14. 5.

Naprzód — Pogoń Szarlottiniec 6:0 (3:0)
rez — rez. 5:1

Bielszowice 14. 5.

Zgoda — Iskra 2:2 (0:2)

Sukces Kusocińskiego w Czechosłowacji.

Kusociński bije bezapelacyjne Koscyaka.

Brno, 14. 5. (tel. wł.) W ramach międzyklubowych zawodów lekkoatletycznych Vysokolsko Sport Praga — Moravska Slavia Brno, odbył się w dniu dzisiejszym sensacyjny bieg na przestrzeni 5000 metrów z udziałem chluby lekkoatletyki polskiej Januszem Kusocińskim, Warszawa i najlepszymi długodystansowcami czeskimi. Jak wielkie zainteresowanie wywołał ten bieg, niech świadczy fakt, że na stadionie Slavji Brneńskiej zebrało się ponad trzy tysiące widzów.

Dla Kusocińskiego, jak donosiła prasa zagraniczna, Czesi mieli być groźnymi przeciwnikami, zwłaszcza Koscyak, który był pewny zwycięstwa nad Kusocińskim. Różowe horoskopy zwyciężył Kusociński wynikiem na biegnię, dokumentując swą bezapelacyjną wyższość nad swymi czeskimi przeciwnikami.

Kusociński ze startu przejął prowadzenie

Wielkie Hajduki 14. 5.

Haller — 75 p. p. Król. Huta 1:1 (0:0)

Brzeziny Śląskie 14. 5.

Haller — Słta Michałowice 3:3 (3:2)
rez — rez. 5:0

Pozatem odbyły się dwie rozgrywki przeważanych w I. serii meczów, które dały wyniki następujące:

Król. Huta 14. 5.

Powstaniec — Słesia Lagiewniki 3:0
walkower.

Szopienice 14. 5.

KS 24 — Żydowski KS. 2:0 (1:0)

Turniej piłkarski starych panów.

Pogoń katowicka organizuje w sobotę, dnia 16 bm. turniej piłkarski starych panów z udziałem 4 klubów, o puchar na własnym boisku.

W turnieju tym wezmą udział drużyny Policyjnego K. S., Kolejowego P. W., I. F. C. oraz zespół gospodarczy.

Porządek meczów ustalony został następująco: o godz. 15,30 Kolejowe P. W. — Policyjny K. S.; o godz. 16,30 I. F. C. — Pogoń; o godz. 17,30 zawody finałowe między zwycięzcami powyższych meczów.

Zawody te zapowiadają się niezwykle interesująco i dostarczą niewątpliwie obok emocji również humoru, o który przecież w zawodach piłkarskich jest bardzo trudno.

W poszczególnych drużynach obok wygodnych, potężnych i nieruchliwych już postaci, zobaczymy pionierów piłkarstwa śląskiego, weteranów tych drużyn, w których niegdyś byli filarami. Takie nazwiska jak Cuber, Mueller, Roehrich, Barczak i Kania w Pogoni, Rokus, Szopa, radca Zimon w Kolejowym P. W. i Komorek, Saft i Roelle w I. F. C. nie wyszły jeszcze z pamięci zwolenników piłkarstwa. To też należy spodziewać się licznej frekwencji publiczności, która chętnie przypatrzy się czynom tych białych i zgasłych niegdyś gwiazd.

Wyniki z zawodów w piłce nożnej w Stow. M. P.

SMP. Panewnik — SMP. Katowice Katedra 3:0 w. o.

SMP. „Promień” Król. Huta — SMP. Michałowice 6:1

SMP. Zgoda — SMP. Świętochłowice 5:3 (1:3)

SMP. Siemianowice — SMP. Piotrowice 5:1

SMP. „Gwiazda” N. Hajduki — „Gwiazda” Król. Huta 1:1

D. J. K. Biskupice I. — SMP. Orzegów I. 3:2 (1:1)

W pierwszej połowie gry obydwie strony mocno atakują. W czwartej minucie D. J. K. przeprowadza ładny atak prawą stroną i pół-prawy strzela pierwszą bramkę. Gospodarze po przeprowadzeniu kilku ataków wyrównują w 12-ej minucie z rzutu wolnego. Dalszy ciąg gry upływa bezbramkowo. Rogów 3:4. W drugiej połowie gra stała się trochę nudna przez pierwsze 15 minut. Po tym czasie SMP. przeprowadza kilka ataków i ostro naciera na bramkę. W 64-ej minucie D. J. K. przeprowadza atak uwieńczony niespodzianą bramką, ładnym strzałem w róg bramki. W następnej minucie uzyskują jeszcze goście jedną bramkę wskutek zamieszania podbramkowego. Od tej chwili inicjatywę obejmuje SMP. i w 72-ej minucie zdobywa drugą i ostatnią bramkę dla swoich barw. SMP. ma szanse wyrównać w ostatnich 5 minutach przez rzuty wolne z samej linii pola karnego, lecz świetny bramkarz gości broni bardzo ładnie — choć z trudnością. Gra przez cały czas była bardzo ostra, lecz fair. Rogów wogóle 3:7.

DJK. Biskupice II. — SMP. Orzegów II 2:0 (1:0)

DJK. Biskupice I ml. — SMP. Orzegów I ml. 3:3 (1:1)

Szkodliwa działalność w szkole.

Księża biskupi niektórych diecezji, ulegając prośbom wiernych ze sfer nauczycielskich, zarządzili w Wielkim Poście specjalne rekolekcje dla nauczycielstwa. Aby dać możliwość oderwania się od zajęć codziennych tym, którzy zechcą wziąć udział w rekolekcjach, Kurje biskupie zwróciły się do władz szkolnych z prośbą o zwolnienie uczestników od pracy na czas rekolekcyjny.

Rzecz najzwyczajniejsza nietylko w Polsce, ale i w całym świecie katolickim. Wszędzie odbywają się rekolekcje specjalnie dla pewnych zawodów. Nie może tu być mowy o jakimkolwiek przysmusie czy oddziaływaniu z zewnątrz.

A mimo to wśród niektórych, naturalnie radykalnych, przywódców nauczycielstwa myśl ich kolegów, praktykujących katolików, poparta przez księży biskupów, spotkała się z wybuchem niepoohamowanej nienawiści, zwróconem swem ostrzem przeciwko Kościołowi. Oto zarząd lubelski związku nauczyc. w osobach pp. Wycecha i Osiora wystąpił z odezwą do nauczycieli, aby nie brali udziału w rekolekcjach. Odezwa zredagowana została w sposób perfidny i obłudny. Na wstępie odezwy pp. Wycech i Osior (znani zresztą oddawna ze swego stosunku do Kościoła) oświadczają się za wolnością sumienia, aby następnie w sposób zawily, demagogiczny i kłamliwy przedstawić niezyczliwy stosunek duchowieństwa do nauczycielstwa polskiego. Oto próbki cytat:

„...wiemy, że działalność nasza oświatowa i kulturalna nie na ręce jest klerowi, z natury rzeczy zachowawczo i reakcyjnie usposobionemu”, „akcja rekolekcyjna, na razie półoficjalna i pozornie na dobrej woli uczestników oparta, stwarza niebezpieczny (!) precedens”, „niedługo czekać będziemy na wprowadzenie obowiązku odbywania rekolekcji, a może i do gremjalnego przystępowania i do innych praktyk religijnych, może w formie nie obowiązkowej, ale obowiązującej (?)” i t. d.

Przytoczone urywki z odezwy stwierdzają nietylko złą wolę pp. Wycecha i Osiora, ale okazują również brak szerszych horyzontów tych wychowawców młodych pokoleń.

Ze świata stalowych bicepsów.

Sztekker pokonał Kley'a.

Wczorajsza publiczność szalenie zapalająca Cyrk Sportowy z napięciem przyglądała się emocjonującym zmaganiom Sztekkera z fenomenalnym Kley'em. Tym razem Sztekker w zapaleniu potwierdził swą klasę kwalifikującą go na tegorocznego mistrza świata. Kley ciągle trzymał się w defensywie, a w momentach groźnych salwował się ucieczką do lin. Sztekker był wspaniały — każdy ruch miał wyliczony. W 31 minucie złamaniem półmostka Sztekker przegwoździł Kley'a na obie łopatkki. Entuzjazm ogarnął widzów. Sztekker musiał kilkakrotnie ukazać się na arenie.

Inne walki Czech Spewacek w 5 min. pokonał Sulimana (Turcja). Żydowski zapaśnik z Makabi—Frankfurt Pooshoff nie rozegrał walki z Azją Wajnura, wykazując lepszą niż w roku ubiegłym formę. Ciężki i brutalny Fehringer w 3 minucie ułożył jak dziecko Górskiego, budząc podziw na widowni dla swej nadludzkiej siły.

Sensacją było wycofanie się z turnieju Kley'a. Zapaśnik ten był pewien zdobycia pierwszej nagrody. Po porażce od Martynoffa i Sztekkera pozer ten poszedł jak niepyszny. Zapowiedział jednak (Chcąc pomóc swą klasę), że wzywa telegraficznie swego rodaka mistrza świata ciężkiej wagi Kornatza, który „godnie go zastąpi”. Ano zobaczymy?

Naprzód Lipiny — HCP. 8:8

Poznań, 14. 5. (Tel. wł.) Międzyklubowe zawody bokserskie Naprzód Lipiny — HCP. Poznań rozegrane dziś w Poznaniu zakończyły się wynikiem remisowym (8:8).

Przesunięcie terminu spotkań Polska — Norwegia.

Oslo, 14. 5. (Tel. wł.) Z powodu złych warunków atmosferycznych wyznaczone na dziś międzynarodowe zawody tenisowe o puchar Davisa przełożone zostały na dzień jutrzejszy.

Program radiowy.

Niedziela, dnia 17 maja 1931 r.

Katowice, hala 408,7 m. 10.15 Nabożeństwo z kościoła pod wezwaniem Najświętszej Marii Panny w Wielkich Piekarach. 11.58 Sygnał czasu, hejnał z wieży Mariackiej w Krakowie, oraz komunikat meteorologiczny. 12.15 Poranek muzyczny z Filharmonii Warszawskiej. 14.00 Ks. dr. Bolesław Rosiński: „Co jest podstawą wiary”. 14.20 Odczyt rolniczy „Jak obchodzić się z mlekiem, jakie mleko dostarczać do mleczarni”. 14.50 Muzyka. 15.00 Władysław Włósyk: Pogadanka z dziećmi: „Ogrodnik śląski”. 15.20 Muzyka. 16.10 Program dla dzieci starszych. 10.25 Skrzynka pocztowa. 16.45 „Dziwy ze świata morskich głębin”. 17.00 Intermezzo muzyczne z udziałem p. Olgi Kwiatkowskiej (śpiew). W programie pieśni ludowe polskie. 17.15 Wrażenia z podróży do Szwajcarii. 17.40 Koncert popularny. 19.00 „Bery i bojki śląskie” — Karlik z Kocyna — (Prof. St. Ligoń). 19.25 Feljton p. t. „W czełściach podziemi”. 19.40 Rozmaitości 20.00 Słuchowisko „Ballady ludowe”. 20.30 Koncert popularny”. 20.50 Kwadrans literacki. 21.05 Dalszy ciąg koncertu. 22.00 Feljton: „Pamiętniki Stanisława Lewickiego”. 22.15 Koncert. 22.50 Komunikaty meteorologiczne i sportowe. 23.00 Muzyka lekka i taneczna.

Poniedziałek, dnia 18 maja 1931 r.

Katowice, hala 408,7 m. 11.40 Przegląd prasy krajowej. 11.58 Sygnał czasu oraz hejnał z wieży Mariackiej w Krakowie. 12.10 Koncert z płyt gramofonowych. 13.10 Komunikat meteorologiczny. 15.00 Komunikaty gospodarcze. 15.35 Przegląd komunikacyjny. 15.50 Lekcja języka francuskiego. 16.15 Program dla dzieci starszych. 16.45 Koncert z płyt gramofonowych. 17.15 „Piegrzymka do grobu proroka w Medynie”. 17.45 Muzyka lekka. 18.45 Codzienny odcinek powieściowy. 19.15 Prof. Władysław Dzięgiel: „Z dziejów Śląska”. 19.40 Prasowy dziennik radiowy. 19.55 Komunikaty strażactwa śląskiego. 20.00 Feljton p. t. „Manja twórcza Dostojewskiego”. 20.15 Odczyt muzyczny. 20.30 Operetka „Agri” — Ernesta Stefana. 22.50 Komunikat meteorologiczny. 23.00 Muzyka lekka i taneczna.

Kronika radiowa.

Transmisja radiowa uroczystej audjencji papieskiej w dniu 15 b. m.

W piątek 15-go bm. odbędzie się uroczysta audjencia papieska dla pielgrzymek z całego świata, które przybyły do Rzymu w związku z 40-tą rocznicą encykliki „Rerum Novarum”. —

Dział handlowy.

Giełda pieniężna w Warszawie.

w dniu 13 maja 1931 r.

Dolar amerykański 8,90 zł. Funt sterlingów angielskich 43,30 zł. 100 franków francuskich 34,82,50 zł. 100 szylingów austriackich 125,23 zł. 100 koron czeskich 26,37 zł. 100 lir włoskich 46,61 zł. 100 franków szwajcarskich 171,57 zł. 100 guilderów holenderskich 357,85 zł.

Giełda zbożowa w Warszawie

w dniu 13 maja 1931 r.

Zyto 27,50—28. Pszenica 33—34. Owies jednolity 29—30. Owies zbierany 28—29. Jęczmień na kaszę 26,50—27. Jęczmień browarniany bez obrotów. Mąka pszenna luksusowa 60—70. Mąka pszenna wyborowa 55—60. Mąka żytnia 42 do 44. Otręby pszenne szale 23—24. Otręby pszenne średnie 22—23. Otręby żytnie 21—22. Kuchy lniane 31—32. Kuchy rzepakowe 26—27. Groch polny jadalny 32—35. Groch Victoria 40 do 45. Koniczyna czerwona bez kaniarki o czyst. do 97 proc. 300—380. Koniczyna biała bez kaniarki o czyst. do 97 proc. 350—450. Wyka siwna 44—47. Saradela podw. czyszcz. 82—87. Peluska siewna 48—50. Łubin niebieski 24—25. Łubin żółty siewny 38—40. Ziemiaki jadalne 9—10. Ziemiaki do sadzenia 10—11. Obroty w dalszym ciągu małe. Podaż żyta mała. Uspokojenie dla żyta i owsa mocniejsze.

Giełda zbożowa w Poznaniu

w dniu 13 maja 1931 r.

Zyto 26,75. Pszenica 29,50—30,00. Jęczmień przemysłowy 27,00—28,00. Owies pastewny 29,00 do 30,00. Mąka żytnia 65% 47,00—50,00. Otręby żytnie 21,00—22,00. Otręby pszenne 21,00—22,00. Otręby pszenne grube 22,50—23,50. Gorczyca 42,00—47,00. Wyka łatwa 45,00—47,00. Peluska 47,00—50,00. Groch polny 30,00—31,00. Groch Wiktorja 36,00—40,00. Łubin niebieski 26,00 do 28,00. Łubin żółty 34,00—38,00. Tatarska 38,00 do 40,00. Ziemiaki jadalne 6,50—7,00.

Ceny bydła na Targowicy w Poznaniu

w dniu 12 maja 1931 r.

Spędzono 820 sztuk bydła, 1780 świń, 665 cieląt, 180 owiec, razem 2845 zwierząt. — Przebieg targu spokojny.

Audjencia ta będzie transmitowana przez radjostację watykańską HVJ na fali 19,84 m. o godz. 17-tej według czasu środkowo-europejskiego. — Kierownictwo stacji watykańskiej upoważnia wszystkie radjostacje do retransmisji tej audjencji.

Woty: pełnomięsiste, wytuczony nieoprzęga- ne 100—110, mięsiste tuczone młodsze do 3 lat 90—98, mięsiste tuczone starsze 80—88, miernie odżywione 64—68.

Bułaję: wytuczony pełnomięsiste 96—104, tuczone mięsiste 86—96, nietuczony, dobrze żywy, starsze 74—84, miernie odżywione 64—68.

Krowy: wytuczony pełnomięsiste 98—108, tuczone mięsiste 86—96, nietuczony, dobrze odżywione 70—78, miernie odżywione 40—50.

Jalowice: wytuczony pełnomięsiste 98—110, tuczone mięsiste 88—96, nietuczony, dobrze odżywione 74—82, miernie odżywione 64—68.

Młodzież: dobrze odżywione 64—68, miernie odżywione 58—62.

Cielęta: najprędniejsze cielęta wytuczony 86—100, tuczone cielęta 76—84, dobrze odżywione 64—72, miernie odżywione 60—62.

Owce: wytuczony, pełnomięsiste jagnięta, młodsze skopy 136—140, tuczone starsze skopy i maciorki 120—130, dobrze odżywione 68—76.

Świnie (tuczniaki): pełnomięsiste od 120 do 150 kg. żywej wagi 112—116, pełnomięsiste od 100 do 120 kg. żywej wagi 106—110, pełnomięsiste od 80 do 100 kg. żywej wagi 100—104, mięsiste świnie ponad 80 kg. 90—96, maciory i późne kastraty 90—96, świnie bekon. 94—96.

Sprawy gospodarcze.

Targi Katowickie — Ośrodkiem Propagandy Wytwórczości Krajowej!

W tegorocznych Targach Katowickich, urządzanych staraniem Śląskiego Tow. Wystaw i Propagandy Gospodarczej (Katowice, Stawowa nr. 14. Tel. 18—68 i 71) zgłosiły udział prawie w 100% fabryki i wytwórnie krajowe, co oczywiście przyczyni się skutecznie do propagandy wyrobów krajowych. Pozostałe miejsca przydziela organizując Targi Towarzystwo poważnym branżom w miarę ich zapasu — dlatego wytwórcy krajowi skorzystają mogą jeszcze z ostatnich wolnych stoisk i we własnym interesie jaknajszybciej zgłosić udział w Targach Katowickich.

XOX

Każdy podoficer rezerwy powinien być zorganizowany w Og. Zw. Podoficerów Rez.

informacji udziela Zarząd Okręgowy Katowice, ul. Plebiscytowa 1, II. piętro Biuro czynne od godz. 10-tej do godz. 16-tej.

TEATR I SZTUKA.

TEATR POLSKI W KATOWICACH.

W sobotę, dnia 16. bm. dla szkół o godz. 15.30 „Kościusko pod Raclawicami”. wieczorem premiera.

W niedzielę, dnia 17 bm. o godz. 15.30 opera romantyczna „Mignon”, w której po raz pierwszy partię Lotariusza odtwórzy p. St. Kruger. Wieczorem zaś operetka „Krysia leśniczanka”.

REPERTUAR:

Sobota, dnia 16 bm. „Kościusko pod Raclawicami” dla szkół o godz. 15.30.

Sobota, dnia 16 bm. „Bez posagu ożenić się nie mogę” premiera o godz. 19.30.

Niedziela, dnia 17 bm. „Mignon” o godz. 15.30.

Niedziela, dnia 17 bm. „Krysia leśniczanka” o godz. 19.30.

Teatr Polski na prowincji.

Poniedziałek, dnia 18 bm. „Krysia leśniczanka” w Bielsku o godz. 19.30.

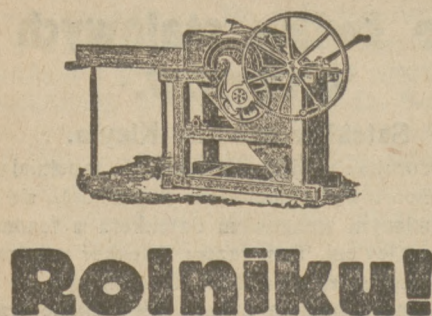
Wtorek, dnia 19 bm. „Bez posagu ożenić się nie mogę” w Tarnowskich Górach o godz. 19.30.

Z dalszych stron.

Wydalona służąca morduje dziecko chlebobawców.

Wiedeń. Wstrząsająca tragedia rozegrała się w mieszkaniu prywatnego szofera Józefa Jarasa w Wiedniu. Oto służąca, 19-letnia Helena Berger, której wypowiedziano służbę, nie mogąc przeżyć rozstania się z maleńkim dzieckiem chlebobawców, do którego przywiązała się całym sercem, zamordowała dziecko, trując je gazem świetlnym, usiłując równocześnie popełnić samobójstwo. Dzwieczyna służyła u Jarasów od dłuższego czasu i była specjalnie przyjęta do pielęgnowania dziecka, gdyż obydwój rodzice niemal cały dzień zajęci byli poza domem. Ponieważ Jarasowa postanowiła zaniechać pracy poza domem i poświęcić się dziecku, wymówiła służbę dzwieczynie, nie mając dostatecznych środków do utrzymania jej nadal, mimo, że była z niej zadowolona. Służąca czuła się tem wypowiedzeniem niezmiernie przygnębiona, aż wreszcie w przeddzień odejścia dokonała zbrodnego zamachu. Rodzice powrócili na obiad, zastali już dziecko martwe, natomiast służąca dawała jeszcze słabe znaki życia, wobec czego zabrano ją do szpitala.

Nakładem firmy „Katolik” spółka wydawnicza z ogr. odp. w Bytomiu, Śląsk Opolski. — Drukiem: Drukarnia Śląska, Sp. z ogr. odp., Katowice, ul. Batoiego nr. 2. Telefon 878. — Za redakcję odpowiada Franciszek Godula.

Rolniku!

Młóckarnie różne sztyftowe, szeroko młóckarnie patentowe, młóckarnie z cepami, walcowe na prostą słomę, kartoflarki systemu „Rychter”, geple, maneże, wialnie, różne siewczarnie, pompy i kufy do gnojówki kupisz tanio ra dogodnych warunkach spłaty we fabryce i odlewni rolniczych maszyn

inżyniera Barteckiego, Zory pow. Rybnik

Reparacje wszelkich maszyn rolniczych i t. p. 3330

Skład konfekcji i artykułów męskich

Ubrańka dla chłopców przystępujących do Komunji św. już od 15 zł. Pierwszorządny warsztat krawiecki. Dla uchodźców najdalej idące udogodnienia. Jan Ciupka, mistrz krawiecki, — Rybnik, ul. Sobieskiego 17. 3233

Do egzaminów

pomoc specjalne z: literatury, matematyki, łaciny, fizyki, chemii, historii, geografii, języków obcych, prawa, pedagogiki etc. poleca Wydawnictwo „Pomoc Szkolna” Wajnera, Warszawa, Bielańska 5/81. Na żądanie katalogi bezpl. 3339

Budujmy polską wieś ogniotrwale

Udoskonalone maszyny do wyrobu:

Dachówki cementowej, Pustaków betonowych, Cembrowin studziennych, Płyt, żłobów, słupów, rur itp.

poleca 3246

Fabryka Maszyn Rzewuski i S-ka, Sp. Akc. Warszawa, ul. Ordynacka 7

Nagrodzona Medalami Złotymi na P. W. K. w Poznaniu i Międzynarod. Wystawie w Leodjum. — Zysk niewielkiej wytwórni: wynosi w sezonie 5.000 do 6000 zł. — Przedstawicielstwo na Woj. Śląskie i powiat Będziński: firma „HAPEKA”, Katowice, Stalmacha 17.

15 lat gwarancji Na raty miesięczne po 20 zł.

Dominik Smaczny Król. Huta, 3 Maja

Gospodarze, Rolnicy, Ubywatele!

Chcecie mieć trwałą bezpieczną dach nad głowę używajcie do krycia wyłącznie papę bezsmółkową, białą z fabryki Koszycki i Liber, fabryki papu dachowej i przetw. chem. Nowy Bieruń. G. Śląsk marki „Kolbit” i czerwona marki „Czerwolit”. Dach pokryty papą dachową marki „Kolbit” nie wymaga konserwacji przez szereg lat i jest biały, zaś „Czerwolitem” czerwony. Dostać może nastąpić wprost z fabryki lub w p. ważniejszych składach budowlanych w każdym mieście. nr. 3249

P. KAMIŃSKI 3044

Skład konfekcji męskiej i damskiej i pierwszorządny Zakład krawiecki Król. Huta, ulica Wolności 20 Telefon 1069

Dom Muzyczny Ignacy Cypres

Kraków, Szewska 13. K. P.

wysła mandoliny włoskie po 25-30 zł., koncertowe ozdobne 35-45 zł., skrzypce szkolne ze smyczkiem 23 zł., koncertowe 30, 40 i 50 zł., klarnety 8 kłap 38 zł., 10 kłap 45 zł., 12 kłap 50 zł., gitary koncertowe 40-50 zł., kornety 120 zł., Harmonje 2 registry 29 zł., 1 rzędowe 38 zł., 2 rzędowe 55 zł., 2 rzędowe 12 basów 80 zł., helikonki 8 basów pierwszorządne 145 zł., — Niklowe „Gre Roskop” patent. z łańc. 13 zł., nikl. płaski zegarek słynnej marki „Enigma” 22 zł., budzik 14 zł., brzytwa „Solingen” po 6, 8 i 10 zł., maszyny do włosów 9-12 zł., djamenty do szkła po 7, 9 i 12 zł. — Cennik ilustrowany zegarków i instrumentów muzycznych darmo i opłatnie. 3008

Dom murowany

w dobrym stanie o dwu pomieszkaniach, z chlewem i ogrodem warzywnym w miejscowości koło Rybnika (stacja kolejowa i kościół w Rybniku) jest z wolnej ręki natychmiast na sprzedaż. Zgłoszenia pod F. G. 1888 do „Katolika Polskiego” w Katowicach.

Chcesz otrzymać posadę?

Musisz ukończyć kursy fachowe korespondencyjne im. profesora Sekutowicza, Warszawa, ul. Żorawia Nr. 42. Kursy wyuczają listownie: buchalterji, rachunkowości kupieckiej, korespondencji handlowej, stenografji, nauki handlu, prawa, kaligrafji, pisania na maszynach, towaroznawstwa angielskiego, francuskiego, niemieckiego, pisowni, gramatyki polskiej, ekonomji. Po ukończeniu egzamin. Zadajcie prospektów. nr. 3338

Rozpowszechniajcie naszą gazetę.